

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo primus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

rūpere cogit. Exēplū de brō frāscō quē
sē audīuit fr̄ leo soci⁹ ei⁹ z p̄fessor p̄ lōgū
spaciū oratōe eleuatū a tra clamātē dīcē
tē. Quis es tu: z q̄s sum ego? Et dū hec
verba sepius replicaret: suspirabat luge-
bat z tor⁹ videbat liq̄factus amore. Et
aūt postea fratri leoni interroganti retu-
lit: illa verba sic prulit qm̄ in suo corde
tam pfūda p̄labat paruitatē sue cognitio-
z diuine magnitudinis p̄templatio a qua
tā copiosa bñficia susceperat sperabat q̄
cū admiratione cōpellebat sic dicere lau-
dando deū. Quis es tu de⁹ me⁹ q̄ teipm̄
etiā dare mibi p̄mittis q̄ nullo indiges z
a q̄ est oīne bonū: Et q̄s sum ego q̄ nihil
boni habeo nec habere possum nisi tu de-
deris: Et multa alia bulliebant in corde
ei⁹. Similit̄ oīs bernard⁹ miles z doctor
de assisio q̄ p̄mus fuit quē sanct⁹ fra-
scus traxit ad ch̄m. Eū anteq̄ mundus
reliquisset: inuitasset quodā sero in domo
sua pauperē frāscū cū in p̄ma vigilia no-
ctis obseruaret eū quid faciebat: audiuit
eū in oratiōe positū cū suspirijs z lachry-
mis sepius replicantē. De⁹ me⁹ z oīa In
quib⁹ p̄bis vt postea declarauit dño ber-
nardo pfūdissime p̄replabatur excellen-
tā diuine maiestatis z infinitā bonitatē
sūn. l. dei. Eccl. xxxvij. fm̄ ligna silue exar-
descet ignis. Ligna sūt diuerse medita-
ones ex q̄bus surgunt diuerse affectiōes
feruentes.

Tertius articulus. Aud. zc. Lauete ne
p̄ negligentia vestra fructu illo pue-
mint imo ira dei etiā magis q̄ misericordiam
in vestris orationib⁹ inueniat. Dicit lex
Dissoluta negligentia prope doli est. ff.
mādat. l. Si fideiussor. Et hiero. dicit d̄
p̄se. di. v. Nō mediocriter. Rūgd̄ p̄borū
flecti multitudinē de⁹ vt hō pōt. Nō em̄
p̄bis tm̄ sed corde orādus ē de⁹. Quap̄
pter melior ē q̄nc̄ psalmoz cātatio cum
cordis puritate z spūali hilaritate: q̄ psal-
terij modulatio cū anxietate cordis z tri-
sticia. Audite. Si quis misericordia regis in-
digeret z ad curiā accedēs gr̄a supplica-
tiōis supplicādo regi p̄ misericordia dorsi
regi verteret vt interim cū alijs fabulare
tur an talis mod⁹ supplicādi grat⁹ esset
regi: Certe nō. Expone z applica notādo
illud Bern. Debet p̄ficiens in oratiōe qn̄

ta puritate cordis pōt intendere in eū cui
offerit oratiōis sacrificiū z in oratione of-
ferre ei seipsum.

Pro Letanijs. Sermo primus.

Petite et da-
z. Lu. xj. Pater vester cele-
stis dabit spūm bonū peten-
tibus se. Ibidē. Tria ibi notantur in deo
p̄siderāda q̄ inducere debent ad fiducia⁹
liter petendum.

Prīmū ē benignitas amorosa. cū dicit.
Pater vester celestis.

Scdm̄ liberalitas copiosa. cū dicit. Da-
bit spūm bonū.

Tertū equitas gratiosa. cū dicit. petē-
tibus se. Equū em̄ est vt nō nisi petentibus
det. Magna vero gratia est dare petenti-
bus. De primo Rhom. viij. Accepistis spi-
ritū adoptionis filioz in q̄ clamamus. Pa-
ter. De scdo. Aug⁹. Plus vult ille
dare q̄ nos accipere. De tertio. Beda.
Ad hoc peti se vult vt capaces dono: un-
deus fiant qui petunt.

Petite. zc.

Primus articulus. An a deo sit aliqd̄
petendū orādo. Q̄ nō: qz diuina dis-
positio est imutabilis: ergo siue oremus
siue nō. idē eueniet. Contra. Lu. xvij. O-
portet semp̄ orare z nō deficere. Rñsio
fm̄ Tho. ij. ij. q. lxxij. Non oram⁹ vt do-
nā nras indigentias manifestem⁹: neq̄ vt ol-
ui nā dispositionē imutem⁹: s; vt nris p̄c-
cib⁹ obtineam⁹ qd̄ de⁹ disposuit sic nobis
dare: vt Greg. vi. in p̄io lib. dial. Hec ex
Tho. Pro sūd. Si p̄a eēt opinio aliq̄
rū p̄hoy ponētū oīa i reb⁹ hūanis ex ne-
cessitate p̄rigere: tūc frustra fieret orō ad
deū. S; ip̄e et aristoteles hāc positionēz
ip̄bat in fine p̄mi peri her. vbi determinā-
nat nō oīa euenire ex necessitate: s; multa
p̄tingēter. Sicut tm̄ dicit Gal. in alex. Ne-
mo temeraria credat fortuito q̄z geri mū-
dana negocia casu. Via lege meāt quā re-
rū p̄ditoz ille sanxit ab efno. Jo q̄rit. An
orādus sit de⁹. Dic rñ. vs. Post rñsio-
nē dicas. h̄ vob sufficere dz qm̄ sic de⁹ or-
dinavit: cui⁹ ordinatio ē ifallibilis vt petā-
tis: rñ bene petitis dabitur vobis. Forā-
ter dicitur bene: quia Jaco. iij. dicit. Pe-
tite: z non accipite: eo q̄ male petatis. Au-

Deo letaniis

dite q̄ p̄uoy desiderioy petitis p̄plemetuz
q̄ potius sanitate corpis z bona r̄palia q̄
salute anime petitis q̄ etiā misericordiam z ve
nitā petoꝝ petitis: nec tñ p̄niam agis: nec
petā relinq̄tis. **O** miseri petoꝝes incoꝛrigi
biles auari: lubrici: zc. **D**orso cōtra deū
verso petitis: nō ei⁹ gr̄az: s̄z irā incurritis.
Figura Ezech. viij. De his q̄s ezechiel
vidit dorso verso p̄tra altare zc. Et seq̄t.
Propterea nō parcat ocul⁹ me⁹: z nō mi
sererebor. **E**xpone z applica ad eos q̄ plus
ad p̄nias volūtate q̄ ad dei respiciūt vo
luntate: notādo etiā illud Eccl. v. In pec
catoꝝes respicit ira illius.

Secūdu⁹ art. Nūc dicitur de letaniis
Primo notare debem⁹ q̄ letania dicitur
rogatio siue supplicatio. Dicitur autē rogatio
p̄prie species orōnis q̄ fit p̄ diuini flagelli
amotōe: z solz fieri cū p̄p̄riū sc̄atōe: ieiūio
exhortatōe z p̄dicatōe: sic fec̄ Josaphat vi
dēs se opprimi. ij. Paral. xx. Josaphat p̄
telit⁹: totū se p̄tulit ad rogādū deū. Fieri
autē solet Letania p̄cipue bis in anno. s. in
die scti Marci: z in trib⁹ dieb⁹ añ die ascē
sionis dñi. Prima dicitur maior: quia a maiori
s. a papa Gregorio magno instituta. **S**e
cūda p̄o minor: qz. s. a minor. s. a b̄to Da
merto ep̄o viēensi t̄pe Leonis impato
ris q̄ cepit anno dñi. cccc. lviij. ante institu
tione p̄me fuit ordinata. **I**te p̄ma in ma
iori loco: qz in vrbe Rhoma: et p̄ maiori
causa. s. p̄ grauissimo morbo. **S**ecūda p̄o in
minori z p̄ minori morbo. **L**icet autē p̄ma
fuerit instituta a p̄ticulari ep̄o: tñ deinde
statutū est ab ecclia vt hec letania vniuer
saliter obseruet. **C**ausa autē institutiōis h⁹
minoris fuit: qz tūc apud Viennā frequē
tes et maximi terremot⁹ fiebāt q̄ domos
et ecclias plurimas subuertebāt: noctur
ni sonitus z clamores sepi⁹ audiebantur.
Ite p̄pter petā hoim demones sepi⁹ lu
pos et alias feras intrabāt et p̄ vias ac ci
uitates publice discurrerāt z passim pue
ros z senes: viros z feminas deuorabāt.
Indecō p̄fatus ep̄s letanias istas institu
it: z sic tribulatō cessauit. **C**ausa autē insti
tutiōis maioris letanie fuit: **L**egim⁹ in hi
storijis romanoy attestāte Paulo montis
cassini monacho lōgobardoꝝ historiogra
pho: q̄ t̄pe Pelagij pape immisit dñs tri
plice pestilentia romanis: **P**rima fuit dñs
luuiū aquay q̄ tantū dicitur creuisse vt sup
muros vr̄bis influeret z p̄limas domos
euerteret. cuiusmōdi diluuiū a dieb⁹ noe n̄
est auditū. **S**ecūda ē quia p̄ tyberim flu
uium magna venit mltitudo serpentū: q̄
rum quidā dicunt ciuitatē inuasisse: inter
quos erat draco magn⁹ valde: **H**i suis ve
nenosis flatib⁹ et etiā quia fuerūt a flu
ctibus p̄focati z ad litus p̄iecti: totū aere⁹
sua putredine infecerunt z corruerunt.
Et inde pestis tertia orta est: quā iugina
riani. s. apostema in inguine vocant: itaq̄
manifeste sagitte viderent celitus venire
Et hac peste statim duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹
transactis homies moriebant. **L**amfena
em̄ erat pestis vt homies in viā: in mensa
in ludis: in colloquijs subito morerentur.
ita q̄ cū aliq̄s (vt dicit) sternurabat: in illa
ste mutatiōe z frequēter in d̄scitatiōe spiri
tū exhalabat. **C**ōtra hanc pestē papa pel
lagius iudicē ieiūniū z p̄cessionē fieri. **I**n
qua p̄cessionē ip̄e papa z alij septuaginta
expirauerūt. **P**ostmodū b̄tus Gregorius
q̄ pelagio successit p̄cessionē itēz instituit
fieri cū letanijs p̄ ciuitatis circuitū pascali
t̄pe. et ordinauit imaginē b̄re marie (quā
adhuc autē esse rome quā b̄tus Lucas for
masse dicit z eidē virgini p̄ omnia simillū
ma p̄hibetur) ante p̄cessionē reuerent⁹ por
tari. **E**t ecce tota aeris infectio z turbulē
tia ante imaginē cedebat: z post imaginē
mira aeris serenitas z puritas remane
bat: **T**ūc in aere (vt fertur z habet in legē
da b̄ti Grego.) iuxta imaginē audite sunt
voces angeloy canentū: **R**egina celi leta
re alleluia: quia quē meruisti portare alle
luia resurrexit sicut dixit alleluia. **T**ūc be
atus Gregorius adiūxit: **O**ra p̄ nobis de
um alleluia. **S**tatimq̄ beatus Gregori⁹
vidit sup castlū Crescētij angelū domi
ni qui gladiū cruentatū detergens in va
ginam reponebat. **E**x quo intellexit bea
tus Gregorius iram dei sup populū quē
uisse. **E**t ex hac causa instituit p̄cessionē
singulis annis fieri et ieiūniū obseruari.
Licet autē paschalib⁹ diebus ecclia de
resurrectōe dñi gaudeat: dieb⁹ tñ letāz
luctū: supplicatōes z ieiūna pascalib⁹ gaudi
is interpoit: vt sic dicit Eccl. ij. In die bonoy

nō sis inemor maloy: que quondā his diebus peris exigētibz dñs imisit vt dicitur est. Sūt autē tres principales cause ppter quas deuote debem⁹ celebrare has lectiones.

Prima propter mortalis pestilentie repressiōem.

Secunda propter temporalis indigentie subleuationē.

Tertia ppter spūalis grē impetrationē.

Prima igitur rē. Nam propter istas causas pmissus fuerūt institute: vt pz ex dicitur De hac ergo causa i h ser. dicem⁹ vbi habemus p̄siderare q mortalis pestilentie rēp̄ssio r̄uite lōgicurnitas: p̄t bene r̄ male peti. **P**ro cui⁹ declaratiōe notandū q potest peti ppter tres causas.

Primo ppter mundane vanitatis fauorem: hoc est periculosum.

Secundo ppter viciose prauitatis amōrē: hoc est perniciosum.

Tertio ppter diuine seueritatis timorē: hoc est virtuosum.

Primo rē. videlz cū aliq̄s desiderat diu viuere vt vite p̄sentis dulcedine r̄ sola tōe gaudeat qd ex naturali inclinatiōe puenit qua quis naturaliter diligit esse suū et mortē refugit: sed hoc est fallax r̄ periculosum. Aug. libro de miseria hui⁹ mundi. **Q** vita p̄ns q̄ multos decipis q̄ duz cognosceris nihil es: dū exaltaris fumus es: sapientib⁹ amara es insipientib⁹ dulcis qui te querūt nō te cognoscūt: q̄ te cognoscūt ipi te fugiūt. Idē libro soliloq̄z. **U**ta mea vita caduca: vita que q̄nto magis crescit tāto magis decrescit. q̄nto magis procedit tanto magis ad mortē accedit: vita fallax r̄ vmbatica plena laq̄is mulieris. Stultissimi ergo sunt qui cupiunt viuere r̄ nō student bñ viuere. **S**ira fatuitas. Querūt quid vanū qd inuenire nōn possunt: r̄ qd est necessariū negligunt qd tamen facilliter inuenire possent. Sen. in epla. Nemo q̄ bñ viuatur: s̄ q̄ diu curat cū oib⁹ p̄tingere possit bñ viuere: s̄ diu null. **S**irāda p̄sus stulticia. Nō curāt hoies se ponere in statu in q̄ mori vellēt cū tamē nō habeāt vni⁹ hore certitudinē. r̄ tamen bñt morēdi certitudinē inuitabilē. Aug. Audacior ē q̄ cū vno pctō mortali dormit q̄ cū hostib⁹ septē de morte sua inuicez

obligatis cōfligit. Heu heu nō aduertūt h adulteri raptores ambiciosi. rē. **S**econdo petūt aliq̄ diu viuere ppter viciose prauitatis amorē: vt scz vicij⁹ suis diuini delectent. **H**i sic d̄t Greg. iij. dialogoz. vel lent sine fine viuere: vt possēt sine fine peccare. **T**ertio ppter diuine seueritatis terrore: vt scz prius penitentiā agant de peccatis suis q̄ ad dei iudiciū veniāt. **I**uxta illud Eccl. xvij. Ante iudiciū para iusticiā. **E**t hoc est laudabile r̄ virtuosum. **S**z cū de futuro sis incert⁹: si cupis penitentiā agere: non differas qm̄ sicut d̄t Eccl. ix. Nescit hō finē suū rē. **E**xemplū ē notabile. **L**uc. xij. de diuite q̄ dicebat **A**nima mea multa bona habes rē. **C**ui dictū est **S**ultus: h̄c nocte repetet a te animā tuā q̄ autē parastu⁹ erūt rē. **V**ide ibi **J**ō si cur h̄r ibidē. **V**os estote parati rē.

Tertio ar. **A**ud. rē. **D**icite igit qd magis cupitis vllongā vitā vel bonā vitā. **A**udite qd iura dicit. ff. de eo qd certo loco dari oz. l. scda. **E**t extra de p̄titionib⁹. c. ij. **S**iqs in aliq̄ loco petit aliq̄ qd sibi pmissum p̄ alto loco indebitate p̄t. **P**one casum: r̄ expone ad p̄positū qm̄ frustra petūt miseri pctores in carcere huius mundi longā vitā r̄ satietatē diuitiaz deliciaz r̄ honoz r̄ carentiā angustiaz. **H**ec ei p̄mittit de⁹ dare nō in mari hui⁹ mundi: s̄ in aula celi si bñ vixerim⁹ in h̄ seculo in q̄ habem⁹ multas miseras sustinere. **J**ob. xij. **H**omo natus de muliere breui viuēs tpe replet mult⁹ miserijs.

Sermo. ij.

Venite et da.

P rē. **D**is q̄ petit accipit r̄ qui q̄rit inuenit r̄ pulsanti aperte tur. **L**u. xj. **I**n his p̄bis tāḡ p̄missio r̄ r̄plex q̄ tamē in idē redit.

Primo em̄ petenti p̄mittit acceptio.

Secundo querenti inuentio.

Tertio pulsanti apertio.

De primo. **A**ug. **N**ō tantū nos hortatur vt peterem⁹ nisi veller dare. **D**e secundo. **E**sa. lv. **Q**uerite dñm duz inueniri pot. rē. **S**z nota qd seq̄t. **D**erelinquat impi⁹ viā suā r̄ vir. rē. **D**e tertio. **M**atth. xj. **V**enite ad me oēs q̄ laboratis r̄ onet